

Jämsän kaupunki
Sivistystoimi
Perusopetus

Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
Lomakepohja Jämsän perusopetuksen koulujen käyttöön
12.12.2024

Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Oppilaitosten on arvioitava tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan säännöllisesti ja suunnitelmallisesti. Selvitys oppilaitoksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteesta ja tarvittavista toimenpiteistä sekä arvio toimenpiteiden toteutumisesta ja tuloksista on suositeltavaa toteuttaa vuosittain. Vuosittaisen tarkastelun sijaan suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 5 ja 5 a § ja Yhdenvertaisuuslaki 6 §.)

Erityistä huomiota tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa tulee kiinnittää oppilasvalintoihin, opetuksen järjestämiseen, oppimiseroihin ja opintosuoritusten arviointiin sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma tulee laatia yhdessä oppilaiden ja henkilöstön kanssa. Oppilaille ja heidän huoltajilleen on varattava mahdollisuus tulla kuulluiksi tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävästä toimenpiteistä. (Em. lait ja pykälät.)

Lomakepohja Jämsän perusopetuksen koulujen käyttöön

Lomakepohja Jämsän perusopetuksen koulujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman kirjaamiseksi on sivuilla 2–4. Lomakkeen voi täyttää käsin tai sähköisesti. Ohjeet sähköisen pdf-lomakkeen täyttämiseen löytyvät linkistä [Ohje pdf-muodossa olevan lomakkeen täyttämiseen](#). Lomakkeen kohdat 1 ja 2 täytetään, kun koulussa on tehty selvitys tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteesta sekä tarvittavista toimenpiteistä. Kohta 3 täytetään, kun arviointi on ajankohtaista.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen selvityksessä käytetään oppilaille ikätasoisesti suunniteltuja Forms-kyselyjä. Kyselyt voidaan täyttää sähköisesti tai paperisina. Selvityksessä voidaan käyttää lisäksi muita menetelmiä, kuten keskusteluja ja havainnointia. Tietoa koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteesta saa myös valtakunnallisista tiedonkeruun tuloksista (mm. Kouluterveys- ja KiVa-kyselyn sekä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevat indikaattorit). Tarkemmat ohjeet Jämsän perusopetuksen koulujen toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitteluun sekä valtakunnallisten tiedonkeruun tulosten hyödyntämiseen on kuvattu Jämsän perusopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelun oppaassa.

Forms-kyselyt

1.–3. luokat	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely 1.–3. luokkien oppilaille - kopioitava linkki
4.–6. luokat	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely 4.–6. luokkien oppilaille - kopioitava linkki
7.–9. luokat	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely 7.–9. luokan oppilaille - kopioitava linkki
Kysely henkilöstölle	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely henkilöstölle - kopioitava linkki
Esimerkki	Esimerkki täytetystä toiminnallisesta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta.pdf

Koulun toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Koulu Jämsänjoen yhtenäiskouluTasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu ajanjaksolle/lukuvuodeksi 2025-2026, 2026-2027 2027-2028

Suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.
Lomakkeen kohdat 1, 2 ja 3 määräytyvät lainsäädännön perusteella.

Ohjaava lainsäädäntö: [Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986](#) ja [Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014](#).

1. Selvitys koulun tasa- ja yhdenvertaisuustilanteesta (milloin ja miten selvitystä on tehty, selvityksen kohderyhmä)
Toiminnallisen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman perustaksi tehty selvitys toteutettiin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyt kaikille Jämsänjoen yhtenäiskoulun 1.-9. luokkien oppilaille 16.12.2024 sekä henkilöstölle ajanjaksolla 16.12.24-10.1.25. Kysely toteutettiin Jämsän perusopetuksen koulujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen selvittämiseksi laadituilla Forms-kyselylomakkeilla.
2. Tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi kirjataan osa-alueittain sivulla 3-4 olevaan taulukkoon (kehitettävää, tavoite ja toimenpiteet, aikataulu, vastuuhenkilö/-t)
3. Arvio aikaisempaan suunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja vaikuttavuudesta sekä tuloksista kirjataan osa-alueittain sivulla 3-4 olevaan taulukkoon (milloin arvioidaan, arvioinnin tulokset)
Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma laaditaan seuraavan kerran lv. 2028-2029
Tiedotuksesta vastaava taho opiskeluhollosta vastaava apulaisrehtori/ rehtori yhdessä opiskeluhoitoryhmän kanssa
Suunnitelman laatimiseen osallistuneiden allekirjoitukset ja päivämäärä Kevätlukukauden 2025 aikana opettajat tiimeittäin, opiskeluhoitoryhmät ja rehtorit
Rehtorin allekirjoitus ja päivämäärä 9.6.2025 L. Linnala

Viihtyvyys, turvallisuus ja ilmiöpiiri				
Kehitettävä asia ja tavoitteet - epääsiallinen kielenkäyttö, huutelu ja nimittely -> asiallinen, kaikkia koulu-yhteisön jäseniä kunnioittava puhetapa ja toiminta - oppimisympäristön esteettömyyden ja viihtyisyyden vahvistaminen -> erilaisten fyysisten ja psyykkisten rajoitteiden huomioiminen ja välituntialueiden viihtyisyyden parantaminen - yhteisten tilojen siisteydestä ja viihtyisyydestä huolehtiminen	Toimenpiteet - aikuisten aktiivinen ja määrätietoinen puuttuminen epäasialliseen käytökseen yhteisissä tiloissa, ml. ruokailu - oppilaskunnan hallituksen ja tukioppilaiden järjestämä toiminta - opiskeluhuollon vuosikellon mukaiset teematunnit - piha-alueen kasvillisuudesta huolehtiminen	Aikataulu, vastuuhenkilö/-t - jatkuva puuttuminen – koko henkilökunta - hyvinvoinnin vuosikellon mukaiset teematunnit kuukausittain - opiskeluhuoltoryhmä - yhteistyö tilapalveluiden kanssa fyysisen toimintaympäristön turvallisuudessa - koulun turvallisuus-organisaation toiminta	Arvioinnin ajankohta ja tulokset - luokanvalvojan tunneilla - ys-palaverissa kuukausittain - opiskeluhuoltoryhmässä - lukuvuosiarviointin yhteydessä	
Oppimateriaali, opetus ja ohjaus				
Kehitettävä asia ja tavoitteet - opetuksen eriyttäminen huomioiden oppilaiden kiinnostuksen kohteet ja oppimisvalmiudet -> oppilaiden yksilöllinen huomioiminen opetuksessa - monikanavaisuus oppimateriaalien käytössä -> monipuoliset materiaalit ja oppimisympäristöt - sukupuolisensitiivisyys oppisisältöjen käsittelyssä -> sukupuolineutraali kielenkäyttö opetusmateriaaleissa	Toimenpiteet - huomioidaan kaikki oppilaat ja heidän tapansa oppia - tarjotaan tukea oppilaan lähtökohdista - puretaan stereotyyppiä - keskitytään sukupuolineutraaleihin ilmiöihin ja opetusjärjestelyihin - koulutusta opilaille ja opetushenkilöstölle	Aikataulu, vastuuhenkilö/-t - huomioidaan lukuvuosisuunnitelman laadinnassa - hyvinvoinnin vuosikellon mukaiset teematunnit kuukausittain - opiskeluhuoltoryhmä - koko henkilökunta vastaa yhteisön ja opetussuunnitelman arvomaailman mukaisesti opetuksen ja ohjauksen tasa-arvoisesta toteuttamisesta - tuodaan esille opetussuunnitelman mukaisten arvojen monimuotoisuutta ja laaja-alaisia oppimiskokonaisuuksia	Arvioinnin ajankohta ja tulokset - luokanvalvojan tunneilla - ys-palaverissa kuukausittain - opiskeluhuoltoryhmässä - lukuvuosiarviointin yhteydessä	

Seksuaalinen ja sukupuoleen kohdistuva häirintä			
Kehitettävä asia ja tavoitteet - ennaltaehkäisevä toiminta ja asiallisen tiedon jakaminen -> tietoon perustuva toiminta yksilön itsemääräämisoikeuden toteuttamiseksi - epäasialliseen kielenkäyttöön puuttuminen -> yksilön arvoa kunnioittava puhe - yksityisyyden ja fyysisen tilan kunnioittaminen -> turvallinen ja hyväksyvä ilmapiiri	Toimenpiteet - kasvatuskeskustelut - hyvinvoinnin vuosikellon mukaiset lv-tunnit - oppilaskunnan hallituksen ja tukioppilaiden järjestämä yhteisöllinen toiminta - oppilaiden ja opetushenkilöstön kouluttaminen - ulkopuoliset vierailijat ja kokemusasiantuntijat - positiivisen palautteen antaminen aina, kun mahdollista	Aikataulu, vastuuhenkilö/-t - jatkuvasti koulun arjessa - huomioidaan lukuvuosi-suunnitelman laadinnassa - opiskeluhuoltoryhmä - oppilaskunnan hallitus ja tukioppilaat - koko henkilökunta vastaa yhteisön ja opetussuunnitelman arvomaailman mukaisesti toimimisesta	Arvioinnin ajankohta ja tulokset - säännöllisesti koulun arjessa - vuosittaiset kyselyt - opiskeluhuoltoryhmässä
Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen koulussa			
Kehitettävä asia ja tavoitteet - sukupuolineutraali opetus ja ohjaus -> oppiva yhteisö, jossa jokainen sen jäsen hyväksytään omana itsenään - rasistiseen ja halventavaan puheeseen ja käytökseen puuttuminen -> ihmisarvoa kunnioittava yhteisö - tietoisuuden lisääminen ihmisten välisestä yhdenvertaisuudesta -> tiedostava yhteisö	Toimenpiteet - opetusryhmien ja pienryhmien kokoonpanon vaihdokset - hyvinvoinnin vuosikello: aiheen käsittely lv-tunneilla ja osana jokaisen oppiaineen sisältöjä - oppilaiden kohtaaminen yksilöinä - koulutusta henkilökunnalle ja oppilaille - osallistuminen rasismien vastaiseen työhön osana oppilaskunnan hallituksen toimintaa - ulkopuoliset vierailijat ja kokemusasiantuntijat	Aikataulu, vastuuhenkilö/-t - jatkuvasti koulun arjessa huomioidaan - lukuvuosisuunnitelman laadinnassa - opiskeluhuoltoryhmä - koko henkilökunta vastaa yhteisön ja opetussuunnitelman arvomaailman mukaisesti	Arvioinnin ajankohta ja tulokset - säännöllisesti koulun arjessa - lv-tunneilla - opiskeluhuoltoryhmässä - vuosittaiset kyselyt